

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
nová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 85. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, április 15.

Az obstrukció.

Budapest, április 14.

Szakavatott és illetékes kézből vesszük a
következő cikket:

Ország-világ előtt évek óta tudva volt,
hogy hadseregünk létszáma ki nem elé-
gítő. Nemcsak a csapatok létszámában van
hiány, hanem a legfontosabb fegyvernem,
a tüzérség létszáma és mai fegyverzete —
összehasonlítva a többi katonai államok-
kal — gyöngébb, silányabb. Ez egy meg-
dönthetetlen igazság!

Nem is lehet kérdés, hogy ily körü-
lmények között mi a kötelessége, mi a
feladata egy lelkiismeretes és súlyos feladata
tudatában levő kormányának? Kötelessége
— számot vetve az ország teherviselési
képességével — gondoskodni arról, hogy a
hadsereg harcképessége fenntartassék,
egyszóval: gondoskodni arról, hogy az
ország egy esetleges háboru veszélye, vagy
éppen egy beállott háboru alkalmával véd-
telenül ne álljon.

Ilyen kényesítő körülmények, ez az
elemi szükség szülte az ugynevezett katonai
javaslatokat, melyeket a képviselőház tár-
gyal és melyeknek törvényerőre emeltetését
az ellenzék gátolja.

Az ellenzék nemcsak az országgyűlé-
sen támaszt nehézségeket végnélküli beszé-
dekkel, hanem a kerületekben népgyűlések,
küldöttségek útján hangzatos jelszavak és
nagymerűvű tuzások által igyekszik hangul-
latot csinálni a javaslatok elfogadása ellen.

De vajjon megmondotta-e az igazat,
felvilágosította-e a népet arról: hogy minek
tétetik ki az ország s mindegyikünk java
és biztonsága arra az esetre, ha az ország
érdekeit, annak biztonságát egy erős, harc-
képes hadsereg nem védelmezi?

Ezt elhallgatni egyenesen a nép érdeke
elleni bűn, mert nemcsak a kormánynak,
hanem az ellenzéknek is kötelessége gon-
doskodni az ország védelméről.

Az ellenzék az ugynevezett nemzeti
követelésekkel áll elő. Az egységes had-

sereg keretében megvalósítható nemzeti
kívánalmakat: mint amilyenek a zászlók
és jelvények, a magyar tiszteknek magyar
ezredkebe való fokozatos beosztása, a
katonai igazságszolgáltatás korszerű meg-
javítása stb., a kormány kilátásba helyezte,
a maga programjába felvette, megvalósítá-
sukra ígéretet tett, de nem tartja az ország
érdekeiben sem célszerűnek, sem kivihető-
nek azt, amiben az ellenzék követelése
tulajdonképp kicsucorodik, vagyis az ön-
álló magyar hadsereg felállítását, ami egyéb-
ként, ha valaha eivben ki is mondatnék,
máról holnapra amugy sem volna meg-
valósítható; holott most az égő napi szük-
séglet kielégítéséről van szó.

A kiegyezés óta minden kormány és
azt támogató pártok azon nézetet vallották,
hogy egy egységes és éppen ennél fogva
nagyobb erő kifejtésére alkalmas hadsereg
inkább képes az ország és a trón érdekeit
megvédeni, mint két különálló, nem egy
egységes szelleműtől áthatott sereg. De ettől
az elvi állásponttól eltekintve, minden
gyakorlati politikusnak a jövőben is szá-
molnia kell, vajjon elbirná-e az ország azt
a terhet, amely egy modern értelemben
velt harcképes hadsereg fenntartásával jár?

Ha az ellenzék szerint az ország a
mostani terheket sem bírja el, hogyan kíván-
hatja hát, hogy azok kétszeresét viselje?

Hol van itt a logika, hol van az igaz-
ság, de hol van az igazi hazafiság akkor,
amikor nemcsak az állami szükségletet képező
ujoncjutalék felemelését gátolják, de gátol-
ják a nemzet összességét érdeklő gazdasági
kérdések elintézését, a kiegyezésnek letár-
gyalását, kereskedelmi viszonyaink ezzel
kapcsolatos rendezését, mindmennyi
határidőhöz kötött, valóban életbe vágó
feladatok megoldását, azután az állami
beruházásokat, szűkolködő tisztviselőink
helyzetének javítását!

Vajjon mindezen életbe vágó felada-
tok hátráltatása nem ingatja-e meg a világ
előtti hitelünket, a nemzet politikai érett-
ségébe vetett hitet? Emelheti-e a nemzet

és korona tekintélyét a világ előtt azon
látszat, hogy a nemzetben nincs meg a
készség megadni a védelemhez szükséges
eszközöket?

De lássuk, mit jelent magára a mező-
gazdaságra az, ha idejében ujoncozni nem
lehet?

Az ujoncozás törvény szerint, mint
tudva van, minden évben március és
április hónapban foganatosítandó. A törvény
nemcsak azért állapította meg ezt az idő-
szakot, mert az ujoncozás keresztülvitelére
hivatott polgári és katonai hatóságok
munkabecsztásának leginkább az az idő
felel meg, hanem főleg és első sorban
magának az érdekelt lakosságnak, vagyis
a védköteleseknek és hozzátartozóiknak
érdekeiben.

Az ujoncozás országszerte egész nép-
mozgalmat von maga után, ami természe-
tes is, mert hiszen csak a sorozásra köte-
lezett védkötelesek száma évente majdnem
400.000-et tesz ki.

Ha ezekhez hozzászámítjuk a községi
előjáróságokat és a védkötelesek hozzá-
tartozóit, akik szekéren vagy gyalog rend-
szerint elkisérlik a védköteles ifjakat a
sorozási székelyre, egész népvándorlás
keletkezik.

Ha már most mindezek a sorozás
miatt sürgős mezei munka idején, mond-
juk takarmánygyűjtés, kapálás vagy aratás,
esetleg a gabona behordása és cséplése
idején kénytelenek a munkát félbeszakítani,
vagy ahhoz idejében hozzá nem láthatnak,
ugy abból nemcsak az egyesekre, hanem
az egész országra pótolhatlan károk szár-
maznak.

Még sulyosabban volna érezhető a
munkáskezek hiánya, ha a sorozás augusz-
tusban tartatnék, mert akkor a tartaléko-
sok is tömegesen fegyvergyakorlatra hivat-
nak be.

Az őszszel való sorozás pedig, a mező-
gazdasági hátrányok mellett, a besorozot-
takra még azzal a bátránnyal is járna,
hogy magánügyeik rendezésére idejük nem

A „TORONTÁL“ tárcája.

Miss Youghal arabja.

Némelyek azt állítják, hogy Indiában nincs
romantika. Ezeknek az embereknek azonban
nincs igazuk. A mi életünkben annyi a romantika,
amennyi csak kell. Sőt néha még több.

Strickland a rendőrségnél szolgált s az
emberek nem értették meg őt; ezért azt mon-
dották róla, hogy különös ember s kitértek előle.
S ennek Strickland maga volt az oka. Az a
különös gondolata támadt, hogy egy rendőrtiszt-
nek Indiában épen annyit kell tudnia a ben-
szülöttekről, mint amennyit ők maguk tudnak
magukról.

Mikor Youghalék az állomásra érkeztek,
Strickland azzal a komolysággal, mely őt min-
den tetteiben jellemezte, beleszeretett miss
Youghalba; s nem sok idő múlva miss Youghal
is megszerette őt, mert sehogysem bírta őt
megérteni. Aztan megkérte Strickland a leány
kezét; de Mrs Youghal azt mondta, hogy neki
semmi kedve sincs ahhoz, hogy leányát a biro-
dalmi közigazgatás legsilányabban fizetett ágába
adja férjhez; az öreg Youghal meg azt vála-
szolta, hogy épen nem bizik Strickland jellem-
ében és működésében s nagyon lekötelezné az
egész családot, ha ezental többé soha nem érint-
keznék miss Youghallal.

— Jól van!

Csak ennyit mondott Strickland, mert
nem akarta, hogy a szerelmesének valami kel-

lemetlenséget okozzon. S aztán egy hosszas
beszélgetés után, amely alkalommal elbucszott
miss Youghaltól, abbahagyta az egész dolgot.

Áprilisban Youghalék fölmentek Simlába.
Juliusban Strickland három havi szabad-
ságot kért „sürgős magánügyeinek rendezésére.”

Ezután nem sok idő múlva már Youghal,
aki különben mindig a cselédeiről szokott be-
szélni, azoknál a családoknál, a hova el szo-
kott látogatni, nem győzte eléggé magasztalni az
ő minta-arabját, akinek soha sincsen annyi dolga,
hogy minden reggel rá ne érne virágot szedni
az asztalra s aki a lovaknak még a patáját is
befeketíti, — igazán befeketíti, mint valami londoni
kocsis! És miss Youghal arabjának a külseje is
kifogástalanul diszes! Stricklandnak — azaz, hogy
Dulluh-nak — az volt a legszebb jutalma, ha
miss Youghal nagyon barátságosan beszélt vele,
mikor valahova kilovagoltak. Az öreg Youghalék
nagyon meg voltak elégedve, hogy oly hamar
kiverte fejéből a leányuk azt a fiatal Stricklandot
s azt mondták, hogy jó gyermek.

Strickland készséggel megesküszik rá, hogy
lovászi szolgálatának az a két hónapja a legszigorubb
megpróbáltatás volt, amelyet az akaratereje valaha
kiállott. Nem is szólva arról a jelentéktelen epizód-
ról, hogy egy lovász-kollegájának a felesége bele-
szeretett s arzenikkummal meg akarta mérgezni,
mikor nem viszonzta a szerelmét — a legna-
gyobb önuralomra volt szüksége, ha miss Youghal
olyan emberrel lovagolt, aki udvarolt neki, mig
ő a lóokróccal kénytelen volt mögöttük ügetni
s minden szót tisztán hallani. Elég nagy erejébe
került nyugton maradni olyankor is, ha egy

rendőr neki lovagolt — különösen goromba volt
vele szemben egyszer egy olyan rendőr, akit ő maga
fogadott föl a szolgálatba s még rosszabbul esett
neki, ha egy fiatal hadnagy lemarháta őt, mert
nem elég gyorsan tért ki az utjából.

Nagyon mulatságos dolog végighallgatni
azokat a kinokat is, amelyeket Strickland akkor
szenvedett el, mikor esős éjszakákon a kaszinó
előtt ácsorgott s látta a kivilágított ablakokat,
hallotta a zenét s viszkedett a talpa, annyira
szeretett volna táncolni, de kiinn kellett maradnia
az esőben, lóokróccal a fején. Különben Strick-
land valószínűleg egy kis könyvet is ír a tapasz-
talatairól. Ez a könyv érdemes lesz arra, hogy
megvegyék s még érdemesebb arra, hogy el-
kobozzák.

Hűségesen szolgált azonban, mint Jákob
Rachelért. A szabadsága már a vége felé járt,
mikor bekövetkezett a katasztrófa. Igazán meg-
feszítette minden erejét, csak hogy nyugton ma-
radhasson, ha végig kellett hallgatnia azokat az
udvarlásokat, amelyeket már föntebb említtem;
de végre mégis elárulta magát. Egyszer egy öreg
és nagyon érdemes tábornok lovagolt miss
Youghallal s olyan különösen sértő és fitymáló
flirtelést kezdett vele, amelytől a hölgyek nem
tudnak szabadulni, az érdekelt hallgató pedig
majd megőrült dühében. Miss Youghal remegett,
ha arra gondolt, hogy a tábornok szavait meg-
hallja az arab is. Dulluh-Strickland türt, ameddig
bírt. De azután megfogta a tábornok lovának a
kantáriját s igen folyékony angol beszéddel fel-
szólította a tábornokot, hogy szálljon le azonnal
a nyeregből, mert le akarja őt lökni a meredek

A „Hivatalos Melléklet“ 66-ik számával.

maradna, mert azonnal tényleges szolgálatra kellene bevonulniok, ha pedig télen vonulnának be az ujoncok, ez ismét érzékeny hátrányukra szolgálna, mert a szabadban való kiképzésnek zord időszakban kellene történnie.

Már most mi lenne a következménye, ha az ujoncozást októberig sem lehetne foganatosítani? Első és az illetőkre igen súlyos következménye az volna, hogy mindazon szolgálatuk harmadik évében álló katonák, akik szeptember hó végével különben haza bocsáttatnának, a tényleges szolgálatban a törvény alapján december végéig visszatartatnának, s ha sorozás akkoráig sem volna, ugyancsak a törvény alapján még egy egész esztendőre ténylegesen szolgálni volnának kénytelenek.

Annak, hogy a sorozás eddig megvárható nem volt, már eddig is sokan kénytelenek viselni a hátrányait. Számos katona és honvéd, kinek mint családfenntartónak van igénye, hogy a póttartalékba helyeztessék át, ezen kedvezményben ez idő szerint nem részesülhet, mert nincs sorozó bizottság, mely a keresetképtelen apát vagy testvérét megvizsgálhatná. Itt szenved a család és szenved a katona is! Igen nagy azon egyének száma, kik akár tanulmányaik folytatása, akár pedig munkaszerzés céljából külföldre készültek utazni, a fősorozás időpontjáig azonban itthon maradtak, hogy állításkötelezettségüknek eleget tegyenek.

Miután azonban a fősorozás megtartásának időpontja még mindig bizonytalan, a szóban forgó egyének, kik elutazásukat hosszabb időre el nem halaszthatják, kénytelenek állításuk előtt külföldre távozni, aminek természetes folyamánya az, hogy állításuk elkésztésénél csak eszközölhető és az illetőkre nézve nagy idővesztéssel és aránylag súlyos pénzáldozatokkal lesz összekötve.

Mindezekből eléggé kitűnik, mennyi kárral és hátránnyal jár az egyesekre és a közéletre egyaránt az, hogy ujoncozni a törvényben megszabott időben nem lehet.

Erről azonban hallgatnak a tisztelt honatyák, akik minden áron hátráltatják a katonai javaslatok elfogadását. De nem csak elhallgatják, hanem mesébe való túlzással nagyítják a terheket, azokat elviselhetetlennek tüntetik fel, hogy a hiszékeny közönség előtt igazolják az erőszakosságot, amelybe magukat az országgyűlés törvényes többségével szemben belekergették.

utról a mélységbe. A következő pillanatban miss Youghal elkezdett sírni s Strickland látta, hogy tökéletesen elhibázta a dolgot s hogy minden el van veszte.

A tábornokot majdnem megütötte a szél a nagy meglepetésről; miss Youghal elzokogta Strickland áruhájának és szerelmének történetét. Strickland dühös volt magamagára, de még dühösebb a tábornokra, aki őt ennyire felizgatta. Nem szólta azonban semmit, csak fogta a kantárszart s a tábornokot jól el akarta verni, hogy legalább egy kissé kárpótolja magát. Mikor azonban a tábornok már megértette a dolgot s megtudta, hogy kicsoda Strickland, annyira nevetett, hogy majdnem lefordult a nyeregből. Azt mondta, hogy Strickland megérdemli a Victoria-keresztet, ha másért nem: már csak azért is, mert arabs lovásznak öltözött. Aztán elkezdte önmagát szidni s kijelentette, hogy verést érdemelne, de ő már sokkal öregebb, hogysem Stricklanddal veretné meg magát. Aztán gratulált miss Youghalnak a vőlegényéhez. Majd megint nevetett s azt mondta, hogy az öreg Youghal bolond. Strickland eleresztette a tábornok lovát s kijelentette, hogy a tábornok legjobban tenné, ha segítene rajtuk, ha úgy gondolja.

— Valóságos farsangi bohózat, — szölt a tábornok, — de segíteni fogok önökön már csak azért is, hogy elkerüljem azt a borzasztó verést, amelyet megérdemelték. Menjen haza, arabs uram, s öltözzék át civilizált emberre; én majd addig elő fogom venni az öreg mrs Youghalt. Miss Youghal, szabad kérnem arra, hogy lovagoljon haza s otthon várja be, hogy mi fog történni?

Körülbelül hét perc múlva nagy mozgalom volt a klubban. Egy arabs lovász berohant

Senki sem tagadja, hogy a katonai javaslatok, habár mérsékelt, de mégis új teherrel fognak járni.

Képzhető-e azonban, hogy a kormány és az azt támogató nagy többség igazi, valódi szükség nélkül kívánná e terhek elvállalását?

Egyetlen ügy, egyetlen kérdés sem jár akkora felelősséggel egy kormányra és az ezt támogató többségre, de nemcsak ezekre, hanem minden politikusra nézve, mint az állam, az ország védelméről való jó gondoskodás. Ha erről nem a lehető legjobban gondoskodunk, kockáztatjuk a mult idők minden munkásságát és erőfeszítését és a jövő minden reményét.

Az ellenzéki honatyák nagyon jól tudják, hogy a mi védelmi berendezésünk hátrább maradt a velünk versenyző államok mögött. Hogyan lehet tehát valódni kormányunkat, akár pazarlással, akár könnyelműséggel a védelem fejlesztésénél, amikor nálunk egységesebb, a miénkél kedvezőbb földrajzi fekvésű államok ennél sokkal nagyobb áldozatokat hoznak védelejkük érdekében.

Avagy ezek az államok és azoknak törvényhozásai csupa kedvtelésből, csupa könnyelműségből hozzák az áldozatokat védelejkük érdekében? Ezt ugyan az ellenzék sem állíthatja, de el sem hiheti.

Jó lesz e fölött a választó közönségnek egy kicsit gondolkodni s nem készpénz gyanánt fogadni minden nagyhangú dikciót, melynek rendszerint nincs semmi igazi tartalma, csak éppen a nagy hangja. P. C.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Elhalasztott tavaszi közgyűlés.** Több megyebizottsági tag, többek között Szabó Ferenc, dr. Papp Géza, Oldal Antal, Steinzer Géza, dr. Mangold Samu b. tagok, azzal a kéréssel fordult Torontál-vármegye főispánjához, hogy halassza el a jövő hó 14-ére kitűzött tavaszi közgyűlést. Kérelmüket azzal indokolják, hogy ugyanabban az időben lesz Budapesten udvari bál, a nagyszabású Dunavár-ünnepély stb., mely ünnepélyektől a fő-

s akiket csak ismert, mindenkire rákiáltott: „Az istenért, adjanak tisztességes ruhát!” Mivel nem ismerték meg mindjárt az emberek, különös jelenetek játszódtak le addig, amíg Strickland meleg fürdőt kapott sok szódával s inget, gallért, nadrágot stb. szerezhetett. A klub fél ruhatárát magára szedte s egy teljesen ismeretlen urnak a ponyján elvágatott az öreg Youghal háza felé. A tábornok, aki finom gallért tett föl s biborpiros diszkabátot vett magára, már ott volt. Hogy mit mondott a tábornok, azt Strickland sohasem tudta meg, de az öreg Youghal meglehetősen udvariasan fogadta őt; s mrs Youghal, akit a Stricklanddó változott Dulluh odaadása nagyon megindított, majdnem barátságos volt iránta. A tábornok jókedvű volt és mosolygott, miss Youghal is bejött s mielőtt az öreg Youghal észrevette volna, már kizsarálták tőle az apai beleegyezést és miss Youghal elment a táviróhivatalba Stricklanddal, aki a ruháért táviratozott. Az utolsó bonyodalm akkor következett be, mikor az uton egy egész ismeretlen ember megállította őket s Stricklandtól az ellopott pony visszaadását követelte.

Strickland és Miss Youghal egy pár lett tehát végre, azzal a szigorú föltétellel, hogy Strickland hagyjon föl eddigi életmódjával s a belügyi hivatalban kerjen állást, ahol legjobban a fizetés és ahonnan a magasabb hivatalnokok Simlaba mehetnek nyaralni. Strickland ekkoriban sokkal szerelmesebb volt a feleségébe, hogy sem a szavát megszegette volna. De ez nagy megpróbáltatás volt rá nézve. Mert az országutak, a vásárok és a bazárok zaja még sokáig nagyon hívogatta Stricklandot, hogy térjen vissza a régi pályájára s folytassa megszokott kóborlásait és fölfedező utjait az ország belsejében.

Rudyard Kipling.

rendek és országgyűlési képviselők nem maradhatnak el s a vidékről is sokan mennek fel ez alkalomra a fővárosba. Értesülésünk szerint dr. Dellmanics főispán április hó 27-ikére rendkívüli közgyűlést hi egybe, mely a tavaszi közgyűlés elhalasztásával is fog foglalkozni.

— **A megyei főorvos Madridban.** Dr. Plechl Szilárd, Torontál-vármegye főorvosa tegnap elutazott Nagybecskerekéről, hogy Torontál-vármegye képviselőtársaságában részt vegyen a madridi orvoskongresszus gyűlésén.

— **Délvidéki gazdák ünnepe.** Mint lapunknak Temesvárról jelentik, husvét hétfőjén ott lélekemelő szép ünnepély folyt le, melynek különösen az ott elhangzott hazafias szellemű beszédek kölcsönöznek különös jelentőséget. A több mint 10.000 tagot, 123 főkegyesületet és közel 100 szövetkezetet magában foglaló Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete működésének 10 éves fordulóját díszközgyűléssel és zászlószenteléssel ünnepelte meg. A közgyűlés a temesvári városháza nagytermében folyt le Wittmann János országgyűlési képviselő elnökle mellett. A közgyűlésre megjelent mintegy 1000 kisgazda. Elnöki megnyitó után Kraushaar Károly titkár beszámolt az egyesület működéséről, melynek főbb pontjai: a gazdasági ismeretek terjesztése, a háziipar tanítása, tej-és tojáserősítő szövetkezetek alapítása. Az évi jelentéshez először Horgatt földmívelő szövegét fel, lelkesen buzdítva társait a hazafias szellemű és kitartó munkásságra. Ströbl Péter a Széll-kormány tevékenységét magasztalta s főleg Darányi miniszternek a kisgazdák érdekében tett alkotásairól emlékezett meg dicséretleg, egyszerű szavakban. Meglepetést keltett, a midőn beszéde végén kijelentette, hogy sem ő, sem társai nem helyeslik a kormány működését megakasztó mai parlamenti helyzetet, „mert — ugymond — ha a hazának katona kell, a mi áldozatkésztségünkre mindig számíthat”. A kijelentést viharos éljenzés fogadta. A közgyűlés az évi jelentést, a számadásokat és a jövő évi költségvetést elfogadta, majd dr. Frecot Menyhért elnök indítványára Széll Kálmán miniszterelnök és Darányi földmívelésügyi miniszternek üdvözlő táviratot küldött.

Az ünnepély második része a székesegyházban folyt le. Itt Blaskovics Ferenc orsz. képviselő, egyesületi alelnök fenyeg segédetl misét mondott, majd beszédet intézett magyar és német nyelven a templomot színtől megölt közönséghez. Az előkelőségek számára fentartott padokban foglaltak helyet a zászlóanyán, Wittmann János orsz. képviselő feleségén szül. Striffler Alojzian kívül: Molnár Viktor dr. főispán, báró Ambrózy Gyula cs. és kir. kamarás, a temesmegyei gazd. egyesület elnöke, Kabdebo Gergely alispán, Teibisz Károly dr. kir. tanácsos, polgármester, Dragonescu Dömjén kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Sebesztha Károly kir. tanácsos, tanfelügyelő, Wittmann János, Steiner Ferenc és Fülöpp Béla dr. orsz. képviselők, Poroszkay Béla, Torontál-vármegye főügyésze, Schikovszky Károly vezérőrnagy, Takács Sándor őrnagy, térparancsnok, Czikan Kovács J. katonai építési igazgató s a többi tábornokok képviselőtársaságának azokat parancsörtszítjei, stb. stb. Blaskovics beszéde végeztével felszentelte a fehér selyem egyesületi zászlót, amelynek zászlóanyai tisztét Wittmann Jánosné töltötte be.

— **A vármegyei közegészségügyi bizottság ülése.** A vármegyei közegészségügyi bizottság ma délelőtt a vármegyei háznál Balácsi József elnöklésével ülést tartott, melyen részt vettek: dr. Haidegger Lajos, dr. Nónay Pál, Mencer Lipót, dr. Klein Mór, dr. Kuszling János, dr. Pollák Győző és Balás Iván. Az ülésen a torontál-almási gyógyszertár ügyét tárgyalták s annak föllállítását és Juracsek István gyógyszerésznek a jog megadását hozták javaslatba.

— **Esküvő.** Meiszner József szárcsai segédjegyző ma esküdt örök hűséget a nagybecskereki róm. kath. templomban Hubert Rozália kisasszonynak.

— **Kövezési bizottsági ülés.** Ma délután 3 órakor a városházán kövezési bizottsági ülés volt. Az ülésről holnap számolunk be.

— **Tömeges kivándorlások.** A legmesszebbmenő jóakaratu figyelmeztetés dacára is, napról napra tucat számra vándorolnak ki a Délvidékről Amerikába. Így a napokban Zsombolyán 18 (40 főből álló) család nyult a vándorbothoz, Temesvár-Józsefvárosból pedig három család ment szerencsét próbálni. — Varjason, mint onnan jelentik, Münnich Ferenc temesvár-erzsébetvárosi lakost ott a napokban letartóztatták. Münnich Varjason kivándorlásra csábította az embereket és tíz tíz koronát szedett be tőlük az utlevek megszerzéseért.

— **Eljegyzés.** Deutsch Samu, a Deutsch Jakab és Társai cég baltája, f. hó 14-én, kedden este eljegyezte Perl Evelin kisasszonyt, Perl Viktor magánzó leányát Budapesten.

Butorkiállítás Temesvárott. Temesvárott husvét vasárnap délelőttjén megnyílt a temesvári asztalosmesterek szövetségi butorcarnoka és állandó butorkiállítása. Az ünnepi megnyitáson nagyszámu közönség jelent meg, köztük Steiner Ferenc országgyűlési képviselő, dr. Telbisz Károly polgármester a városi tanács élén, a kereskedelmi és iparkamara s több szaktestület küldöttsége. A kiállítás megtekintése a közönségben meleg rokonszenvet keltett a temesvári asztalosmesterek szövetségi alapon nyugvó vállalkozása iránt. A kiállítás megnyitására való elmaradását Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter megleghangu levélben mentette ki; Thék Endre nagyparas táviratban fejezte ki szerencsekívánatait.

Lóosztályozás. A vásártéren ma kezdtek meg a minden 3 évben megújuló katonai lóosztályozást. A lóosztályozásnál a katonaság részéről jelen volt Sztrana Jenő tüzérszázados. A lóosztályozást holnap és holnapután még folytatják.

Az eltűnt szőlőcsész. Lapunk tegnapi számában említettük, hogy két perlaszi halász tegnapelőtt egy már a bomlásnak induló holttestet fogott ki a Bégából. A halászok nyomban Nagybecskerekre jöttek s az esetet bejelentették a rendőrségnek, amely azonnal táviratilag tudakozódott Perlasz község előjáróságától a holttest személyazonossága felől, mert alapos volt a feltételezés, hogy a holttest nem lehet másé, mint az eltűnt Albu György szőlőcsészé. Kupuszárovi c s Jenő rendőrkapitány megidéztette az eltűnt csész gyermekeit is, akikől édesapjuk személy-leírását igyekezett megtudni. Időközben Perlasz község előjárósága megsürgönyözte a kifogott holttest leírását, amely teljesen megegyezett Albu György személyével, így tehát több mint bizonyos, hogy Albu György a vizbefut s mivel a holttesten külérőszak nyoma nem volt látható, valószínű az is, hogy Albu ittas állapotban esett a folyóba.

Háromszoros gyilkos. Bozovicáról írják: Mataringa Pável 45 éves, nős, gyermektelen bányai lakos Bánya községben kegyetlen vérengzést vitt végbe. Fejszecsapásokkal megölte édes atyját, a 70 éves Mataringa Györgyöt és édes anyját, sz. Borozán Sztanát. A gyilkosság után Mataringa Pável a véres fejszével utnak indult, hogy a bozovicsi kir. járásbírósnál jelentkezzék. A községből kiérve, találkozott Puja Paunnal, kit megállítva, a miatt vont kérdőre, hogy miért legeltette le loheréjét. Mikor Puja ezt tagadta, Mataringa fejszéjével úgy vágta halántékra, hogy Puja szörnyet halva bukott a földre. Mataringa azután futásnak eredt s egyenesen a bozovicsi járásbíróshoz ment, feljelentve háromszoros gyilkosságát. A gyilkost ugylátszik őrzöngés vitte iszonyu tette elkövetésére. Józan életü embernek tartják, aki szeretett ugyan bölcselkedni, de alapjában véve nem tartozott a házsártos emberek közé. Utóbbi időben istentagadó elveket vallott s szüleivel a vagyon miatt élt viszálykodásban.

Szerencsétlenség a hajóhídon. A mult hét egyik napján Oluski Braniszlav szanádi gazda épületfával megrakodva jött át O-Kaniszaról a hídon, s daczára a szigoru figyelmeztetésnek, a lejtőnél nem alkalmazta a tulterhelt kocsi kerekeire a szokásos féket. Ennek következtében a lovak nekiiramodtak, s a reájuk zuhanó kocsit örült vágtatással neki vitték a hid rozszant karfájának, a mely kitérött s a kocsi a korlátok kívül rohant tovább. Csodás véletlennek köszönhető, hogy a kocsi a rajta ülő 12 éves fiuval a Tiszába nem rohant. Oluski maga a kerekék közé esett, de semmi baja nem történt, lovait pedig a széjjeltört kocsival József falván fogták el.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Irodalom és művészet.

*** Komjáthy Nagybecskereken.** Olvasóink előtt ismeretes, hogy az idei őszi szini évadra a kassai színház igazgatója, Komjáthy János pályázott, kinek a szinügyi bizottság egyhangulag ki is adta a színházat. Most Komjáthy János arról értesíti a torontálmegyei szinügyi bizottságot, hogy őszszel nem jöhet le Nagybecskerekre. Kéri e kötelezettség alól való felmentését s a letett óvadék visszaküldését. A szinügyi bizottság tegnapi ülésében foglalkozott ez ügygel s dr. Dellimanic főispán indítványára kimondta, hogy Komjáthy vendégjátékára nem reflektál, a letett 500 korona óvadékot pedig visszaküldi neki.

*** A cseh opera Nagybecskereken.** Emleítettük, hogy a cseh opera-társulat, mely tavaly Budapesten szép anyagi és erkölcsi eredménnyel vendégszerepelt, a jövő hónapban vidéki körutra

indul s ez alkalommal négy előadást rendez Nagybecskereken is. Az opera-előadások iránt nagy érdeklődés mutatkozik s a jegyek nagy részét már elő is jegyezték. A hangversenyt Kürschner Ignác zenetanár rendezi, kinél a jegyek is kaphatók. (Váraljai-utca, Szabó-ház.)

*** Gaál Ferenc jubileuma.** Szabadkáról jelentik: Gaál Ferenc zeneköltő 25 éves jubileumát tegnap este ünnepelték meg. Az ünneprendező bizottság élén Schmausz Endre főispán állott. A színházban hangverseny volt, amelyen Pécsi Károly hegedűművész, Rónai Ilonka, Herczl Mariska, Sztojkovics Zorka és a városi zenekar működött közre. Megnyitól Pietsch Ferencné nagy hatással szavalt Csillag Károlynak „Erdőégés“ címü költeményét. A színházat zsufolásig megtöltötte Szabadka közönsége és a vidéki küldöttségek. Egyesek és testületek fényes ajándékokat adtak át az ünnepeltnek. Este a Nemzeti Kaszinóban 150 teretkü lakoma volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el. Az ünnepelt zeneköltő 200-nál több üdvözlő táviratot és nagyobb összegü pénzajándékot is kapott.

*** A „Zenélő Magyarország“** idei X. évfolyam 8-dik füzete jelent ma meg s a következő érdekes és divatos zeneújonságokat hozza előfizetőinek: I. Gaál Ferenc „Még mielőtt megláttalak“ műdalt. II. Lengyel M. „Édes anyám, ne sirasson engemet“ magyar dalt. III. Yvon Ch. „Álomképek“, „Visions“ keringőt. A legkedveltebb zongora zeneműújonságokat hozza a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságü zeneműfolyóirat, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműújonságot, a mi az év leforgása alatt megjelenik, havonta kétszer, mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizetheti a most meginduló X. évfolyam II. évfolyamára, valamint az előző évfolyamokra is 6 füzetre 3 koronával a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII. József-körút 22/24., ahonnan érdeklődőknek mutatványfüzetet ingyen és bérmentve küldenek s honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

TÁVIRATOK.

Erzsébet főhercegnő renúnciaciója.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Erzsébet Amália főhercegnő renúnciaciója Lichtenstein Alajos herceggel való egybekelése következtében, szombaton lesz Bécsben, az udvari és állami méltóságok jelenlétében.

A miniszterelnök Budapesten.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Széll Kálmán miniszterelnök, a ki a husvétü ünnepeket rátóti birtokán töltötte, tegnap este visszaérkezett Budapestre.

Minisztertanács.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délután a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, melyen folyó ügyeket intéztek el.

Loubet Algirban.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból jelentik, Loubet köztársasági elnök ma Algirba érkezett, hol nagy ünnepélyességekkel fogadták.

A forrongó Balkán.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból táviratozzák, S c s e r b i n a mitrovicai orosz konzul gyilkosát halálra ítélték. Budapest, április 15. (A „Torontál“ ered. távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: A portát bizalmasan értesítették arról, hogy Macedoniában a görög husvétra nagyobbszabásü fölkelést terveznek. A porta megtette a szükséges óvintézkedéseket

Tavaszi havazás.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zilahról táviratozzák, tegnap ott és a környéken nagy havazás volt. Az egész járást 20 centiméter magas hó borítja. A hideg és a hó már eddig is óriási kárt okozott és az enyhe idők beálltával pedig nagy árviztől tartanak.

Árvizek.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A belügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint a legutóbbi napok esőzései követ-

keztében, az ország több részén árvizek vannak. Csáktornyan, melyet a Ternova elöntött, bár a város egy része még viz alatt van, a veszedelem csökkent. A csáktornyai vasuti vonalat, melynek töltését szintén elvitte a viz, sikerült annyira helyreállítani, hogy legközelebb a forgalom helyreállhat. Nagy munkaerő dolgozik a pápa-bánhidai helyi érdekü vasut töltésén is, melyet az árviz erősen megrongált. Holnap, vagy holnapután már itt is közlekedhetnek a vonatok.

Pofozkodó katonatisztek.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ ered. távirata.) Lembergöböl jelentik: Egy tüzérfőhadnagy a napokban sértőleg nyilatkozott egy nőről, aki egy gyalogos hadnaggyal sétált az utcán. A gyalogos hadnagy a tüzérfőhadnaggyot ezért arcul ütötte, aki a hadnaggyot visszaütötte. A katonai becsületbírósnag tegnap foglalkozott ügyekkel s a tüzérfőhadnaggyot megfosztotta rangjától, a miért a gyalogos hadnaggyot nem hívta ki, hanem visszaütötte.

Meggyilkolt kis gyermek.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma reggel a fővárosban a budai Szalag-utca egyik háza előtt egy kis gyermek holttestét találták. A gyermeket úgy fojthatták meg kötéllel s a kötél még a nyakán is volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza májusra	7.74—
Rozs áprilisra	6.06—
Rozs októberre	6.12—
Tengeri (májusra)	5.60—
Tengeri (júliusra)	6.40—
Zab (áprilisra)	7.45—

Nyiltér.*)

Robitschi „Styria-forrás“

Gyógyhatásü viz: gyomordanant és görcsök, Bright-féle veselob, torok- és gégehurut, gyomor- és bélkatarus, hugysav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.

Kitünő gyógsiker! Orvosilag ajánlv!

320/d—2.1

*) Az e rovat alatt közöltékört nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekörl. Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra: Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelött 9 óra 34 p. Pancsováról: délután 5 óra 55 p. Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p. Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 33 p. b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra: Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p. Szegedről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p. Pancsováról: reggel 7 óra 23 p. Zsombolyáról: (keskenyvágányü vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról: Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p. Pancsovára: délelött 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p. Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p. Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p. b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról: Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p. Zsombolyára: (keskenyvágányü vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p. Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelött 11 óra 33 p.

Novák J. C., Nagybecskerek.

..... Legjobb kerékpárok.....

..... Javitó műhely.....

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek.

„Waffenrad“, „Dürkopp“

„Noricum“

(lánc nélküli kitűnő minőség.)

Mindezen gépek szabadfutóul is berendezhetők.

Motoros kerékpárok és automobilon is kaphatók.

231-329

Torontálmegye központi járás főszolgabirójától.

3188. szám. 1903.

330-3.2

Pályázat.

A Klekk községben 800 korona évi fizetéssel rendszeresített községi őrnöki állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket hozzám f. é. május 1-ig annál is inkább adják be, mert az ezen határidőn túl érkezettek, mint elkésetten beadottak, figyelembe vétetni nem fognak.

Nagybecskerek, 1903. április 10.

Daniel Ferencz,
főszolgabíró.

Nagytorák községétől.

1562/1902. szám.

328-3.3

Arlejtési hirdetmény.

Nagytorák községe ezennel közhírré teszi, hogy a megyehatóság által jóváhagyott előirányzat alapján 17.447 korona 64 fillér költséggel új iskolát és ovodát épített.

Ezen munkálat végrehajtásának biztosítása céljából az 1903. évi április hó 30. napjának d. e. 10 órájára a község házában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy az engedélyezett költség után számítandó és a feltételekben előírt 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 8 órájáig a községi előjáróságnál annyival is inkább igyekezzenek beadni, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Vállalkozó köteles a községnek a tervért 314 korona 34 fillért megteríteni.

Az ajánlatok felett a képviselőtestület nyolc nap alatt dönt, mire az elutasítottak bánatpénze azonnal kiadatik.

A szóban levő munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a községi előjáróságnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagytorák, 1903. évi április hó 9-én.

A községi előjáróság.

Minden helységben
kerestetnek

Jóvalaló ügynökök

magas provízió és fixum mellett.

Tudakozódások Budapest főposta

231. sz. postafiók intézendők.

321-6.3

Meghívó

a magyar-íttebeli községi hitelszövetkezet által Magyar-Ittebén a szövetkezet helységében 1903. évi április hó 24-én délután 2 órákor tartandó

rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Határozathozatal az 1902. évi zárszámadások tárgyában.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása s a tiszta nyereség felosztása iránt a felügyelőbizottság idevonatkozó jelentésével kapcsolatban.
3. A feimntvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. Határozathozatal az alapszabályok módosítása tárgyában.
5. Tisztújítás.
6. Esetleges indítványok tárgyalása és a feletti határozathozatal.

Magyar-Ittebén, 1903. április 14-én.

333-1.1

Igazgatóság.

Most jelent meg!

SOMFAI JÁNOS

KUTYAVÁR
ÉS MÁS AFRÓBB HISTÓRIÁK
címu új könyve.

Kapható a TORONTÁL szerkesztőségében.

ára fűzve 3 korona,
diszkötésben 5 korona.

325-x.3

Torontálmegye alispánjától.

11575/903. szám.

326-3.3

Hirdetmény.

A zombolyai vármegyei „Erzsébet“-közkórháznál egy évi 1400 korona fizetéssel és 200 korona lakbérrel javadalmazott iroda-írszti állás rendszeresítettven, felhívom mindazokat, a kik ezt az állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felbélyegzett és okmányokkal támogatott pályázati kérvényüket 1903. évi május hó 10-ig hozzám nyujtsák be.

A később érkezendő kérvényeket nem veendem tekintetbe.

Nagybecskereken, 1903. évi április hó 9-én.

Alispáni szék üres:

Vincehidy,
főjegyző.

Pancsova—kubini ármentesítő- és belvízszabályozó-társulat igazgatóságától.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A pancsova—kubini ármentesítő- és belvízszabályozó-társulat a VI. öblözeti főcsatorna 4—5 kilométerében, a VII. öblözeti főcsatorna 3. és 10—11 kmében építendő 3 csatorna örház és gazdasági épület; a sándoregyházi eskubini szivattyu-telepeken építendő egy-egy gépész és fűtőlak, valamint gazdasági épület munkálatainak biztosítására f. évi május hó 11-én d. e. 10 órákor a társulati igazgatóság hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalást tart.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó tervek és adatok, az ajánlati minta, a kötendő szerződés és ennek kiegészítését képező általános és részletes feltételek a társulat helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alulírott igazgatóság felhívja a versenyezni óhajtókat, miszerint zárt ajánlataikat az ajánlati összeg után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel egyetemben a fent nevezett ideig alulírott igazgatóságnál nyujtsák be.

Az ajánlatok felett a társulat miniszteri biztosa fog dönteni ki főtartartja magának a jogot, a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása tekintetében önállólag határozhatni.

Pancsován, 1903. április 11-én.

A miniszteri biztos ur ő méltósága megbízásából:

Ulmer József,

(334-2.1)

igazgató-mérnök.

HIRDETÉSEK

FELVÉTTETNEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dokányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

13-x.30

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.